

Облік і оподаткування

УДК 005:004:657.6:658.15

Бондаренко Костянтин Сергійович

*аспірант кафедри фінансового аналізу та аудиту
Державного торговельно-економічного університету*

Bondarenko Kostiantyn

*Post-Graduate Student of the Department of Financial Analysis and Audit
State University of Trade and Economics
ORCID: 0000-0003-2581-0504*

Назарова Каріна Олександрівна

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансового аналізу та аудиту
Державний торговельно-економічний університет*

Nazarova Karina

*DSc. (Economics), Professor,
Head of the Department of Financial Analysis and Audit
State University of Trade and Economics
ORCID: 0000-0002-5019-9244*

**КРИТЕРІАЛЬНІ ІМПЕРАТИВИ ВИБОРУ DIGITAL-МЕТОДОЛОГІЇ
АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КОМПАНІЇ
CRITERIAL IMPERATIVES FOR A DIGITAL-METHODOLOGY
SELECTION FOR THE AUDIT OF THE COMPANY'S FINANCIAL
STATEMENTS**

*Анотація. Проведення аудиторських процедур вимагає суттєвої зміни
в підходах через наявність big data в клієнтів аудиторських компаній, в першу*

чергу в групі Big4. В статті визначено критерії за якими обирається методологія проведення аудиту, оскільки у зв'язку із трансформаційними процесами в аудиту в сторону діджиталізації, аудиторські компанії мають окрім традиційної методології digital методології, яка визначає принципово інші підходи до аналізу даних і має інший набір інструментів для аналізу.

Досліджено необхідність висвітлення процесів змін, що відбуваються в сфері аудиту фінансової звітності, оскільки розвиток інформаційних технологій значно впливає на методологію аудиту, яка наразі активно змінюється таким чином, щоб можна було проводити аудиторські процедури ефективно при постійному рості кількості інформації.

На прикладі компанії ПрАТ «Сентравіс Продакшн Юкрейн» розглянуто підходи до визначення параметрів описаних критеріїв, як то наявність статусу компанії суспільного інтересу чи нескладної компанії, статус продуцент big data, можливі підходи визначення кількості бухгалтерських проведень на основних оборотних статтях, витрати годин та складність IT-систем. Вказані показники є суттєвими, оскільки з технічної сторони вони мають бути достатньо наближеними до вимог digital-інструментів наявних в компаніях Великої Четвірки, а іншої сторони мати достатню вагомість для прийняття рішення для проведення процедур за digital-методологією.

Додатково, виявлено що, зазначені процеси трансформації є релевантними для всіх компаній Big4, оскільки вони у своїх звітах роблять заяви та твердження про застосування спеціального інструментарію для аналізу даних та зміни методології аудиту.

Мета статті полягає у запропонуванні переліку критеріїв, які необхідно використовувати для прийняття рішення про проведення digital-аудиту.

Ключові слова: *digital-аудит, big data, фінансова звітність, аналіз, digital методологія, велике підприємство, критерії, Big 4, Велика Четвірка.*

Summary. *Conducting audit procedures requires a significant change in approaches due to the presence of big data among clients of audit companies, primarily in the group of companies in Big4. The article defines the criteria by which the audit methodology is chosen because in connection with the transformational processes in the audit towards digitalization, audit companies have, in addition to the traditional methodology, digital methodology, which defines fundamentally different approaches to data analysis and has a different set of tools for analysis.*

The need to highlight the processes of changes taking place in the field of financial reporting audits was studied, since the development of information technologies significantly affects the audit methodology, which is currently actively changing in such a way that it is possible to conduct audit procedures effectively with a constant increase in the amount of information.

On the example of CentraVis Production Ukraine PJSC, approaches to determining the parameters of the described criteria are considered, such as the status of a public interest company or a non-complex entity, the status of a big data producer, possible approaches to determining the number of accounting transactions on the main reporting lines, the cost of hours and the complexity of IT systems. The named indicators are significant as on the technical side they should be close enough to the requirements of digital tools available in the companies of the Big Four, and on the other hand, have sufficient weight to make a decision to carry out procedures according to the digital methodology.

In addition, it was found that the specified transformation processes are relevant for all Big4 companies, as they make statements and assertions in their reports about the use of special tools for data analysis and changes in audit methodology.

The purpose of the article is to offer a list of criteria that must be used to make a decision on conducting a digital audit.

Key words: *digital audit, big data, financial reporting, analysis, digital methodology, large enterprise, criteria, Big 4, Big Four.*

Постановка проблеми. У статті автори досліджують зміни в аудиті при його переході до digital-аудиту через впровадження окремих digital методологій компаніями Великої Четвірки. При цьому ставляться наступні завдання:

- розробити перелік критеріїв за якими можна визначити чи проходить компанія digital-аудит чи ні;
- проаналізувати на прикладі однієї із компанії зазначені в переліку критеріїв показники.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Так Годухін Г.І та Мельник А.О. досліджують вплив впровадження digital-аудиту на процес виходу з COVID-кризи (у довоєнний час) [1].

Гордополов В.Ю. та Балай Н.О. висвітлюють власне необхідність аудиту digital аналітики, що передбачає використання різних інструментів та розробляють структуру аудиторського звіту для нефінансового аудиту, що може бути використаний для аудиту фінансової звітності в певних аспектах [2].

Багато іноземців досліджують тему digital-аудиту. Так, Ahmad H., Mokhtar N., Ismail S. роблять каталогізацію досліджень з теми digital-аудиту і висвітлюють відповідні проблеми в публічному секторі [3].

Angeles, E. J. A. A., Mabazza, G. B. M., Pascua, A. E. та інші досліджують переваги в кількісному вимірі від впровадження digital-аудиту та використання digital інструментів [4].

Характерною рисою взятих актуальних досліджень є відсутність прив'язки досліджень до процесу вибору методології і прив'язки digital-аудиту

до big data. Внаслідок чого можна зробити висновок, що в цьому аспекті digital-аудит є малодослідженим і потребує додаткового аналізу.

Формулювання цілей статті полягає у запропонуванні переліку критеріїв, які необхідно використовувати для прийняття рішення про проведення digital-аудиту.

Виклад основного матеріалу. Сучасний розвиток аудиторських процедур рухається в сторону діджиталізації, у зв'язку із наявністю великих масивів інформації, що підлягає аудиту. У зв'язку з цим компанії які входять до групи Big4 активно використовують внутрішнє розподілення аудиту на digital-аудит та звичайний аудит. Іншими словами компанії можуть мати дві паралельні методології, що визначають набір підходів до проведення аудиторських процедур. Хоча результат, що видається клієнту у вигляді аудиторського звіту, залишається однаковим незважаючи на вибір методології.

Якщо звернутись до термінології призначеного СПЮ аудитора ЕУ Ukraine, в звіті про прозорість за 2021 рік вказано, що змінена методологія в сторону діджиталізації називається Digital GAM [5] (Digital Глобальна Аудиторська Методологія), стандартна методологія без залучення digital-інструментів називається Core GAM [6]. Окремо слід зазначити, щоб закрити питання термінології, компанія не перекладає назву методології на українську, а тому на думку авторів, аудит за digital методологією, доречно називати digital-аудит, а не цифровий аудит.

Проблемою вибору внутрішньої методології між digital та звичайною вирішується згідно внутрішніх положень, які можуть бути засновані на:

- Класифікації клієнта за:
 - Наявності статусу суспільного інтересу;
 - Відповідність критеріям «великої» компанії згідно закону
 - Внутрішнім положенням визначення складності;

- Наявності big data / визначення його як продуцента big data;
- Проміжком витрат годин на проведення аудиту на основі типових проектів або минулорічного досвіду;
- Складності та однорідності IT-інфраструктури
- Внутрішніх вимогах аудиторської компанії:
 - Наявність КРІ кількості digital аудитів
 - Доступ до digital-інструментах в офісі певної країни.

Зважаючи на вище перелічені аспекти, аудиторська команда може прийняти рішення про проведення аудиту за digital-методологією. В той же, час перелічена класифікація може мати спірні питання при проведенні аудиту консолідованої звітності.

Так в залежності від корпоративної структури має місце широка варіативність рішення комбінації digital-аудиту та звичайного аудиту. Для розгляду взято групу компанії Centravis, які спеціалізуються на безшовних нержавіючих трубах малих і середніх діаметрів. Аналіз відритих джерел показав, що корпоративна структура групи виглядає наступних чином:

Рис. 1. Корпоративна структура групи компаній Centravis

Джерело: створено авторами на основі [7-9]

На рис 1. видно, що станом на кінець 2022 року материнською компанією виступала швейцарська холдингова компанія, в той час як в Україні знаходились виробничі потужності ПрАТ «Сентравіс Продакшн Юкрейн» (далі – СПЮ) та ТОВ «Сентравіс Сейлс Юкрейн». Також, зважаючи на контактні дані та вказані форми юридичних осіб на офіційному сайті, можна зазначити, що група має юридично оформлені збутові офіси в Германії, Швейцарії, Італії та США, а також можливі інші менш значимі для розгляду компанії в у вигляді представництв. Їх юридичне оформлення у вигляді окремих компаній, що підлягають включенню в периметр консолідації чи реєстрацію у вигляді представництв, що не підлягають консолідації дослідити на основі відкритих даних є неможливим. Для цілей даної статті розглядається вибір методології для окремої звітності компанії СПЮ.

Згідно Звіту про прозорість аудиторської за 2021 рік [5] компанії ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» (далі ЕУ Ukraine), яка надали аудиторський висновок до звітності СПЮ за 2021 рік, компанія віднесена до суспільного інтересу.

Також, якщо проаналізувати відповідність критеріям великої компанії згідно параметрів визначених Законом України про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні №996-XIV з усіма змінами, то СПЮ відповідає категорії «велике підприємство», згідно статті 2 зазначеного закону [10]. Відповідність компанії критеріям представлено в Таблиці 1 на основі опублікованої фінансової звітності ПрАТ «Сентравіс Продакшн Юкрейн» за періоди 2020-2022 роки.

Таблиця 1

Розрахунок параметрів відповідності категорії «велике підприємство»

	Середня кількість працівників	Балансова вартість активів	Чистий дохід від реалізації
Норма згідно закону	>250 осіб	>20 млн євро	>40 млн євро
Звітний рік, млн грн (окрім кількості працівників)			
2022	1 435	4 394	3 937
2021	1 604	4 679	4 297
2020	1 604	4 357	3 987
Звітний рік, млн євро по курсу на 31 грудня (окрім кількості працівників)			
2022	X	113	101
2021	X	151	139
2020	X	125	115
Відповідає критеріям	Так	Так	Так

Джерело: складено авторами на основі [7; 8; 10; 11; 12]

Згідно критеріям представленими в Таблиці 1 за останні три роки, компанія відповідає критеріям «велика компанія» і суттєвих факторів до класифікації її як середня немає, оскільки показники навіть на кінець 2022 року є значно вищими за критерії, а оскільки для визнання компанії великою, необхідно, щоб виконувались щонайменше два з трьох показників, то компанія свій статус не змінить.

Внутрішні положення складності призначеного аудитора СПЮ визначаються категоріями

- Public interest entities (PIE, компанія суспільного інтересу);
- Non-listed (компанії, що не мають інструментів лістингу цінних паперів);
- Listed (компанії, що мають інструментів лістингу цінних паперів);
- Non-complex (нескладні компанії) [13].

Дані категорії висвітлено Звіту про прозорість ЕУ Фінляндія за 2023 рік. Оскільки методології аудиту в компаніях Великої Четвірки є універсальними і стосуються всіх компаній, що працюють під цим брендом, то для практики ЕУ в

Україні розкриті твердження в звітах інших компаній групи є дійсними і справедливими. Як видно із перелічених категорій, що є в наявності в методології ЕУ СПЮ підходить тільки під категорію РІЕ, тому що виконуються щонайменше локальні критерії передбачені законом про бухгалтерський облік (стаття 1 [10]), щодо статусу емітентів цінних паперів та великої компанії. Одночасно з цією класифікацією закривається питання складності компанії, оскільки відповідність хоча б з однієї категорій унеможливорює класифікацію компанії як нескладну.

Визначення компанії як продуцента big data є внутрішнім процесом аудиторської компанії заснованим на таких критеріях як:

1. Переведення монетарних одиниць в кількість проведень на основі специфіки клієнта
2. Минулий досвід визначення кількості інформації подібних клієнтів
3. Інформації про ІТ системи клієнта
4. Наявність специфічних рахунків, що збільшують кількість виробленої внутрішньої інформації та необхідної для аналізу зовнішньої інформації.

Перший пункт визначається суб'єктивними практиками на основі знань ціни товарів, об'ємів торгівлі клієнта, що дозволяє зробити припущення щодо кількості проведень на основних оборотних рахунках виручки та собівартості.

Минулий досвід подібних клієнтів дозволяє зробити припущення кількості інформації не на розрахункових даних, а на основі подібності клієнтів. Згідно інформації представленої в звіті СПЮ станом на 31.12.2020, аудит попереднього звітного періоду робила інша аудиторська компанія [12]. В той же час згідно Звіту про прозорість 2019 ЕУ провело аудит ПрАТ «Дніпрспецсталь», що близьке за галуззю до СПЮ [14]. Таким чином

порівнюючи обороти можна на пропорційній основі визначити кількість інформації

Інформація про ІТ системи може бути як розкрита клієнтом добровільно, так і сторонні джерела можуть на це вказувати. Так у своїй Звіті про управління СПЮ вказує, що використовує ERP SAP [12], що відразу додає суттєвої ваги можливості використовувати digital-інструменти ЕУ, оскільки їх технічні параметри на завантаження інформації розраховані на неklasичні односторонні системи запису, а не на класичні двосторонні.

Наявність специфічних рахунків значно впливає на об'єм інформації, оскільки для обробки великих масивів інформації, що не складають проведення і не підходять для аналізу візуалізаторами та аналізаторами, використовуються сторонні програми обробки big data. Так компанія СПЮ має модель переоцінки Основних засобів (далі - ОЗ) і для ведення специфічної бази даних з розрахунками необхідно мати суттєву кількість зовнішньої інформації приведеної в єдиний масив інформації як для власне переоцінки так і тесту на знецінення ОЗ. Подібними факторами можуть виступати: актуарні розрахунки, що наявні в СПЮ, широкий спектр дебіторів із різних країн на яку нараховуються очікувані кредитні збитки за повним, а не спрощеним алгоритмом, значна кількість довгострокової оренди, що обліковується за МСФЗ 16 «Оренда» тощо.

Для цілей обробки таких баз може використовуватись як MS Excel чи його аналог за можливості ефективної роботи з великим масивом даних або Alteryx чи його аналог, що широкоживаний серед компаній Big4 для роботи з big data.

Кожен з цих пунктів вкладається в концепцію «data first» («дані понад усе») [5], яку ЕУ як призначений аудитор СПЮ з 2020 року використовує в digital-методології

Додаткове визначення складності на основі витрат часу, використовується такий же метод аналогії з іншими проектами.

Тому в сукупності вище перелічені фактори, вказують на високу вірогідність використання digital методології і інструментарію для проведення аудиту СПЮ.

Іншими аспектами виступають внутрішні вимоги аудиторської компанії. Оскільки в Україні відбувається впровадження digital аудиту, однак Україна не виступає основним рушієм цього процесу, то швидкість апробації нових підходів і впровадження їх в практичне використання має регулюватись управлінськими показниками. Саме тому при спірних ситуаціях використання або не використання digital методології в силу можуть вступати внутрішні показники ефективності, маржинальності, особисті KPI або інші KPI на використання тих чи інших методів чи інструментів тощо.

Справедливо слід зауважити, що наведений приклад аудиту за Digital GAM, який практикує ЕУ в Україні можна екстраполювати на інші компанії Великої Четвірки. Підтвердженням даного припущення буде наступне:

1. Інші компанії (PWC, Deloitte, KPMG) мають власні digital інструменти аналізу даних
2. Компанії у своїх Звітах про прозорість в Україні заявляють схожі до ЕУ твердження, щодо трансформації методології в сторону діджиталізації.

Так компанія KPMG в 2020 році заявила, що «Запуск «KPMG Clara workflow» та переглянута методологія аудиту є важливою віхою в подорожі KPMG до інновацій...» [15]. Що вказує і на впровадження digital інструментарію, і на зміни в методології. Deloitte в 2021 році заявив, що надає адаптований досвід клієнтами, та «інновації є невід'ємною частиною всього процесу проведення аудиту, підтримку якого забезпечують ... Cognia, Illumia і

Magnia» [16]. PWC заявляють, що програмне забезпечення Halo є спеціальним інструментарієм для обробки big data [17].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Критерії вибору digital методології для аудиту фінансової звітності залежать від специфіки клієнта щодо наявності великих масивів даних, IT-специфіки, категоризації компанії і її відповідності локальним вимогам. Також вплив на вибір методології може мати система внутрішнього управління і впровадження систем діджиталізації.

Описані процеси вибору методології на прикладі компанії СПЮ її аудитора ЕУ можна екстраполювати і на інші компанії Великої Четвірки, оскільки вони мають паралельні процеси впровадження digital інструментів та методології. При цьому слід зазначити, що процес вибору методології для консолідованої звітності може відрізнитись від презентованого прикладу окремої звітності, а отже потребує окремого дослідження.

Література

1. Годухін Г. І., Мельник А. О. Digital-аудит як імператив виходу України з COVID-кризи та інструмент підвищення конкурентоздатності держави. *Домінанти соціально-економічного розвитку України в умовах інноваційного типу прогресу : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (25 березня 2021 р.) / упор. О. В. Ольшанська. Київ : КНУТД, 2021. С. 64-66. URL: <https://cutt.ly/cwFS6mIC> (дата звернення: 27.12.2023).*
2. Гордополов В., Балай Н. Аудит системи digital аналітики суб'єкта господарювання. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2022. 21(109). С. 97-103. URL: <https://cutt.ly/dwFS6KAg> (дата звернення: 27.12.2023).

3. Ahmad H., Mokhtar N., Ismail S. Bibliometric Analysis and Review of Digital Audit Practices in the Public Sector of Different Countries. *IPN Journal of Research and Practice in Public Sector Accounting and Management*. 2023. Vol. 13, No. 2. URL: <https://cutt.ly/fwFS6MyO> (дата звернення: 27.12.2023).
4. Angeles E. J. A. A., Mabazza G. B. M., Pascua A. E. G. B. P., Salta K. E. S., Santiago Z. J. V. S., Marquez J. M., Catacutan K. J. Shift to Digital Audit: A Study Investigating the Benefits and Challenges of Digitalization on the Audit Profession. *Asian Journal of Management Analytics*. 2023. 2(4). P. 415–440. URL: <https://cutt.ly/1wFS68kw> (дата звернення: 27.12.2023).
5. Звіт про прозорість за 2021 рік. *EY в Україні*. URL: <https://cutt.ly/KwFP4Ovd> (дата звернення: 27.12.2023).
6. Transparency Report for the year ended 30 June 2022. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. URL: <https://cutt.ly/RwFP4JFt> (дата звернення: 27.12.2023).
7. Приватне акціонерне товариство «Сентравіс Продакшн Юкрейн». Фінансова звітність та звіт незалежного аудитора за рік, що закінчився 31 грудня 2021 р. *Centravis*. URL: <https://cutt.ly/nwFP40H2> (дата звернення: 27.12.2023).
8. Приватне акціонерне товариство «Сентравіс Продакшн Юкрейн». Фінансова звітність та звіт незалежного аудитора за рік, що закінчився 31 грудня 2022 р. *Centravis*. URL: <https://cutt.ly/9wFP469V> (дата звернення: 27.12.2023).
9. Centravis. Контакти. URL: <https://cutt.ly/gwFP7uHA> (дата звернення: 27.12.2023).
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV : станом на 10 серп. 2022 р. *Відомості*

- Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 365. URL: <https://cutt.ly/MwFP7gBL> (дата звернення: 27.12.2023).
11. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. *Національний банк України : вебсайт*. URL: <https://cutt.ly/hwFP7vde> (дата звернення: 27.12.2023).
 12. Приватне акціонерне товариство «Сентравіс Продакшн Юкрейн». Фінансова звітність та звіт незалежного аудитора за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р. *Centravis*. URL: <https://cutt.ly/EwFP7U1J> (дата звернення: 27.12.2023).
 13. Transparency Report 2023. *EY Finland*. URL: <https://cutt.ly/zwFP7GrE> (дата звернення: 27.12.2023).
 14. Звіт про прозорість 2019. *EY в Україні*. URL: <https://cutt.ly/pwFP7Ctk> (дата звернення: 27.12.2023).
 15. Звіт про прозорість за 2020 рік. *KPMG*. URL: <https://cutt.ly/wwFP70Xv> (дата звернення: 27.12.2023).
 16. Звіт про прозорість ТОВ "Делойт енд Туш ЮСК" за рік що закінчився 31 грудня 2021 року. *Deloitte*. URL: <https://cutt.ly/iwFP6Whr> (дата звернення: 27.12.2023).
 17. Звіт про прозорість за 2022 рік. Товариство з обмеженою відповідальністю "ПрайсвотерхаусКуперс Ешуренс". РwC. URL: <https://cutt.ly/BwFP691Q> (дата звернення: 27.12.2023).

References

1. Hodukhin, H. I., & Melnyk, A. O. (2021). Digital-audyt yak imperatyv vykhodu Ukrainy z COVID-kryzy ta instrument pidvyshchennia konkurentozdatnosti derzhavy [Digital audit as an imperative for Ukraine to exit the COVID-crisis and a tool for increasing the state's competitiveness]. *Dominanty sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy v umovakh innovatsiinoho typu prohresu*:

- zbirnyk tez dopovidei II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity ta molodykh uchenykh – Dominants of social and economic development of Ukraine in the conditions of innovative type of progress: collection abstracts of reports of the II All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Higher Education Graduates and Young Scientists.* (pp. 64-66). ref. O. V. Olshanska. Kyiv: KNUTD. URL: <https://cutt.ly/cwFS6mIC> [in Ukrainian].
2. Hordopolov, V., & Balai, N. (2022). Audyt systemy digital analityky subiekta hospodariuvannia [Audit of the digital analytics system of the business entity]. *Scientific Collection «InterConf+»*, 21(109), 97–103. URL: <https://cutt.ly/dwFS6KAq> [in Ukrainian].
 3. Ahmad, H., Mokhtar, N., & Ismail, S. (2023). Bibliometric Analysis and Review of Digital Audit Practices in the Public Sector of Different Countries. *IPN Journal of Research and Practice in Public Sector Accounting and Management*, 13 (2). URL: <https://cutt.ly/fwFS6MyO> [in English].
 4. Angeles, E. J. A. A., Mabazza, G. B. M., Pascua, A. E. G. B. P., Salta, K. E. S., Santiago, Z. J. V. S., Marquez, J. M., & Catacutan, K. J. (2023). Shift to Digital Audit: A Study Investigating the Benefits and Challenges of Digitalization on the Audit Profession. *Asian Journal of Management Analytics*, 2(4), 415–440. URL: <https://cutt.ly/1wFS68kw> [in English].
 5. Zvit pro prozorist za 2021 rik [Transparency report for 2021]. *EY v Ukraini – EY in Ukraine*. URL: <https://cutt.ly/KwFP4Ovd> [in Ukrainian].
 6. Transparency Report for the year ended 30 June 2022. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. URL: <https://cutt.ly/RwFP4JFt> [in English].
 7. Pryvatne aktsionerne tovarystvo «Sentravis Prodakshn Yukrein». Finansova zvitnist ta zvit nezalezhnoho audytora za rik, shcho zakinchyvsia 31 hrudnia

- 2021 r. [Centravis Production Ukraine Private Joint Stock Company. Financial statements and independent auditor's report for the year ended December 31, 2021]. *Centravis*. URL: <https://cutt.ly/nwFP40H2> [in Ukrainian].
8. Pryvatne aktsionerne tovarystvo «Sentravis Prodakshn Yukrein». Finansova zvitnist ta zvit nezalezhnoho audytora za rik, shcho zakinchyvsia 31 hrudnia 2022 r. [Centravis Production Ukraine Private Joint Stock Company. Financial statements and independent auditor's report for the year ended December 31, 2022]. *Centravis*. URL: <https://cutt.ly/9wFP469V> [in Ukrainian].
 9. Centravis. Kontakty [Centravis. Contacts]. URL: <https://cutt.ly/gwFP7uHA> [in Ukrainian].
 10. Pro bukhholderskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. № 996-XIV: stanom na 10 serp. 2022 r. [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated July 16, 1999 No. 996-XIV: as of August 10 2022]. (1999). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – The Official Bulletin of the Verkhovna Rada*. URL: <https://cutt.ly/MwFP7gBL> [in Ukrainian].
 11. Ofitsiyni kurs hryvni shchodo inozemnykh valiut [The official exchange rate of the hryvnia against foreign currencies]. *Natsionalnyi bank Ukrainy: vebsait – National Bank of Ukraine: website*. URL: <https://cutt.ly/hwFP7vde> [in Ukrainian].
 12. Pryvatne aktsionerne tovarystvo «Sentravis Prodakshn Yukrein». Finansova zvitnist ta zvit nezalezhnoho audytora za rik, shcho zakinchyvsia 31 hrudnia 2020 r. [Private joint-stock company "Centravis Production Ukraine". Financial statements and independent auditor's report for the year ended December 31, 2020]. *Centravis*. URL: <https://cutt.ly/EwFP7U1J> [in Ukrainian].
 13. Transparency Report 2023. *EY Finland*. URL: <https://cutt.ly/zwFP7GrE> [in English].

14. Zvit pro prozorst 2019 [Transparency Report 2019]. *EY v Ukraini – EY in Ukraine*. URL: <https://cutt.ly/pwFP7Ctk> [in Ukrainian].
15. Zvit pro prozorst za 2020 rik [Transparency Report 2020]. *KPMG*. URL: <https://cutt.ly/wwFP70Xv> [in Ukrainian].
16. Zvit pro prozorst TOV "Deloit end Tush YuSK" za rik shcho zakinchyvsia 31 hrudnia 2021 roku [Transparency report of Deloitte & Touche Yusk LLC for the year ended December 31, 2021]. *Deloitte*. URL: <https://cutt.ly/iwFP6Whr> [in Ukrainian].
17. Zvit pro prozorst za 2022 rik. Tovarystvo z obmezhenoiu vidpovidalnistiu "PraisvoterkhausKupers Eshurens" [Transparency Report for 2022. PricewaterhouseCoopers Assurance Limited Liability Company]. *PwC*. URL: <https://cutt.ly/BwFP691Q> [in Ukrainian].